

Zelená logistika (green logistics, ekologická logistika, ecological logistics, environmentálna logistika) :)

Logistický smer, ktorý sa zameriava na vplyvy podnikových aktivít na životné prostredie (napríklad na vzťah jednotlivých druhov dopravy a úrovne znečisťovania životného prostredia, snaží sa znížiť materiálovú a energetickú náročnosť logistických činností, má väzbu na certifikáciu podľa noriem ISO...).

Je možné pri snahe obmedziť negatívny vplyv podnikových činností na životné prostredie zároveň zvýšiť ich efektívnosť?

Odpoveďou na túto otázku sú v mnohých prípadoch **Environmentálne systémy riadenia (EMS)**. Zavedenie EMS (*Environmental Management Systems*) predstavuje jednu z možností, ako pozitívne ovplyvniť náklady firmy spojené s ochranou životného prostredia a súčasne vyhovieť ekologickým požiadavkám daných legislatívou. Podstatou týchto systémov je aktívny prístup podnikov k sledovaniu, riadeniu a postupnému znižovaniu dopadov ich činnosti na životné prostredie.

Akým spôsobom je možné vybudovať systém environmentálneho riadenia? Prvým a súčasne kľúčovým krokom je stotožnenie sa TOP manažmentu s celým projektom. Hoci tento krok môže vyznievať trochu bezvýznamne, ide o úplne zásadný zlom v rámci celého projektu zavedenia EMS. Top manažment má totiž veľmi často o súlade podnikaní a životného prostredia svoje vyhranené predstavy a ochranu životného prostredia chápe ako určité zlo, ktoré bráni jeho slobodnému podnikaniu. Preto z týchto dôvodov, aby systém efektívne pracoval, musí sa vedenie zaviazat' k dlhodobým cieľom environmentálnej politiky.

Ďalej je nutné identifikovať dopady činností podniku na životné prostredie a ohodnotiť ich závažnosť.

Musí byť tiež určený predstaviteľ vedenia zodpovedný za implementáciu EMS, ktorý má informovať manažment podniku o tom, ako systém pracuje.

Všetko, čo môže ovplyvniť životné prostredie, musí mať podnik pod kontrolou. Spadajú sem každodennej činnosti pracovníkov, používané stroje a nástroje a služby, ktoré k výkonu svojej funkcie využívajú. Každý, ktorého činnosť môže mať vplyv na životné prostredie, musí byť preškolený z hľadiska svojich právomocí a zodpovednosti v procese implementácie EMS.

Kľúčové v úspešnom využití EMS je to, že je merajú celkovú výkonnosť k dosahovaniu environmentálnych cieľov. To znamená, že sú merané tie aspekty, ktoré môžu prispieť k lepším výkonom a súčasne demonštrujú, že firma vyhovuje požiadavkám normy.

Norma okrem iného hovorí, že je nutné udržiavať dokumentáciu pravidelného monitorovania a meranie kľúčových činností organizácie, ktoré môžu mať vplyv na životné prostredie.

Meranie procesov predstavuje sledovanie činností, ktoré vyžadujú kontrolu (ako sú napr. emisie) a možno sem zahrnúť aj kalibráciu meracích zariadení. Druhou časťou je meranie zhody, ktorým sa hodnotia výkony vo vzťahu k legislatívnym požiadavkám. A napokon je to meranie celého systému, kedy sa zisťuje pokrok smerom k cieľom systému a cieľovým hodnotám celej organizácie, čo sa deje prostredníctvom interných auditov. Výstupy v podobe grafov zachytávajúcích nápravne a preventívne alebo výsledky preskúmania vedením sú názorné a jasne ukazujú mieru zlepšenia.

Dôkazom o záväzkoch organizácie voči požiadavkám na životné prostredie je certifikácia EMS treťou nezávislou stranou. Certifikácia je teda jasným svedectvom voči akcionárom, pracovníkom, verejnosti, konkurentom a všetkým ďalším zainteresovaným stranám o žiaducim ekologickom správaní podniku.

Prínosy zavedenia a certifikácia EMS podľa požiadaviek ISO 14001 možno zhrnúť do týchto bodov:

- Dosiahnutie plnej zhody s platnou legislatívou a všetkými aplikovateľnými environmentálnymi požiadavkami.
- Redukcia prevádzkových nákladov (napr. úspory pri využívaní surovín, energií, ale aj nákladov na zneškodňovanie odpadov, vrátane úspor za poplatky pri znečisťovaní).
- Zníženie rizika vzniku nehôd ovplyvňujúcich životné prostredie.
- Úspory na pokutách a iných sankciách, spojených s poškodzovaním životného prostredia.
- Vylúčenie alebo obmedzenie nákladov spôsobených neujasnenou organizačnou štruktúrou a jasnejšie vymedzenie investičných zámerov a podnikateľských plánov.
- Zlepšenie vzťahov s verejnosťou, štátnymi inštitúciami a ostatnými environmentálnymi skupinami.
- Zvýšenie podnikateľskej dôveryhodnosti pre investorov, banky a poisťovne (nižšie úroky, poisťné).

- Rozšírenie možností v exportnej oblasti a v oblasti štátnych zákaziek a podpôr podnikania.
- Zlepšenie imidžu organizácie.

Zavedenie systému environmentálneho manažérstva nie je automatickým dokladom toho, že organizácia pracuje bez negatívnych vplyvov na životné prostredie. Ak však organizácia zaviedla systém riadenia skutočne dôsledne, ak ho prevádzkuje aj po certifikácii a je schopná certifikát obhájiť aj v ďalších rokoch, je evidentné, že sú nastavené mechanizmy umožňujúce neustále zlepšovanie ekonomickej situácie podniku, čo sa prejaví predovšetkým vo vyššom záujme o výkony ekologicky sa chovajúceho podniku zo strany zákazníkov. Ďalším možným pozitívom je úspora finančných prostriedkov spojených so sankciami zo strany štátu v prípade nedodržiavania základných environmentálnych noriem.